

HERTOGPOST JUNI 2020

Maandblad van de 's-Hertogenbossche Filatelistenvereniging

32^e jaargang nummer 6

Geachte leden,

IJs en weder dienende, d. w. z. ervan uitgaande dat het coronavirus zich rustig houdt, starten wij in de maand JULI weer met activiteiten van de vereniging.

De organisatie daarvan zal verlopen conform de richtlijnen van de overheid en zal worden afgestemd met de beheerder van SCC De Helftheuvel.

Na een slaapstand van vier maanden staan we te popelen om elkaar te ontmoeten en ons weer te storten onze postzegelhobby.

Op pagina 3 vindt u nadere gegevens over de plannen.

Begin juli zal een extra nummer verschijnen van Hertogpost. Daarin leest u onder meer details over hoe een en ander in goede banen zal worden geleid.

In deze Hertogpost o. m.:

- ❖ Slotaflevering en apotheose van de reeks Type Veth: enkel- en meervoudige frankeringen van de zegel van 5 gulden (32)
- ❖ Zegeltjes-koliek
- ❖ Albumblad: Charles Kalkhoven
- ❖ De fatale vlucht van Paul Redfern in 1927
- ❖ Militaire(n op hun) Post (10)
- ❖ Onder de loep
- ❖ Internationaal postverkeer in coronatijd

**'s-Hertogenbossche Filatelistenvereniging opgericht 8 oktober 1930
Inschrijving Kamer van Koophandel Oost-Brabant, nummer 40216509**

**Secretaris René Kok, Jacq Perkstraat 45, 5242 GA Rosmalen
telefoon 073 – 523 04 79 E-mail: secretaris@hertogpost.nl**

**Redacteur Hertogpost Huber van Werkhoven: tel. 073 – 613 24 38
E-mail: redactie@hertogpost.nl**

**ING rek.nr. NL76 INGB 0001 0779 71
t. n. v. 's-Hertogenbossche Filatelistenvereniging
de jaarcontributie bedraagt in 2020 binnen Nederland € 37,50**

**Nieuwtjesdienst E-mail: nieuwtjesdienst@hertogpost.nl
Commissie Nalatenschappen E-mail: veiling@hertogpost.nl
Bibliothecaris E-mail: bibliotheek@hertogpost.nl
Website: www.hertogpost.nl E-mail: info@hertogpost.nl**

ONDER DE LOEP

Nog altijd houdt het Covid-19 (Corona) virus het hele land in een stevige greep. Maar eindelijk lijkt er wat meer ruimte te komen voor het houden van bijeenkomsten. Zo is er deze maand al weer een bestuursvergadering gehouden en zal het binnenkort hopelijk mogelijk worden weer bijeenkomsten te organiseren waaraan meerdere leden van de vereniging zouden kunnen deelnemen.

Het insturen van de antwoorden kan per Email naar quiz@hertogpost.nl.

Of via de papieren post naar W.A.A. Rovers, Abelenstraat 10, 5386 GH Geffen.

De oplossingen zie ik graag uiterlijk 1 juli a. s. tegemoet.

De oplossing van mei was: NVPH-nummer 139.

De opgave van juni vindt u hieronder.

Van welke Nederlandse postzegel met NVPH nummer .... is het hieronder afgebeelde plaatje een fragment?

Het plaatje is in kleur te zien op onze website www.hertogpost.nl in de digitale versie van deze Hertogpost, en in het overzicht achter de button <HP-Quiz>.

De oplossing van de opgave van deze maand wordt in het volgende nummer van Hertogpost gepubliceerd, en in het eerder genoemde overzicht op de website.

Succes gewenst,
Wim Rovers.

MEDEDELINGEN VAN HET SECRETARIAAT

Op zaterdag 11 juli a. s. vindt de postzegelinstuif/ruilbeurs plaats in scc De Helftheuvel van 10 tot 12.30 uur. U kunt de kavels inzien van de juli-veiling en niet-verkochte kavels van vorige verkopeningsen alsnog kopen.

Op donderdag 23 juli a. s. is de eerste ledenavond na een onderbreking van vier maanden. Zaal 1 van scc De Helftheuvel is open om 19 uur. Op het programma staat de veiling die aanvankelijk was gepland voor 26 maart j. l.

Op zondag 5 juli a. s. kunt u weer terecht bij de **Bossche postzegelbeurs Zoetelief**. Om begrijpelijke reden (corona!) kan dit niet meer bij de Noorderkroon.

Vanaf zondagmorgen 5 juli (9.00 t/m 13.00 uur) zullen alle bijeenkomsten van Zoetelief voortaan plaatsvinden bij **Sociaal Cultureel Centrum De Biechten**, Vincent van Goghlaan 1, 5246 GA Rosmalen (Hintham).

Entree en parkeren gratis. Zie ook: www.zoetelief-denbosch.nl.

In **augustus** a.s. staan op het programma:

- zondag 2 augustus: Zoetelief in scc De Biechten
- zaterdag 8 augustus: postzegelinstuif/ruilbeurs in scc De Helftheuvel
- donderdag 27 augustus: ledenavond in scc De Helftheuvel

Helaas wederom een droeve mededeling: wij vernamen het nieuws van het overlijden van onze leden J.H.J. Bruijstens uit 's-Hertogenbosch en van A.W.M. Anemaat uit Vught, 'de man van de Vierdaagse', die ondanks zijn lichamelijke handicap toch nog regelmatig de ledenavonden bezocht.

ZOETELIEF

Nu er een langdurige stilte heerst in postzegelland en in oktober ook de POSTEX niet doorgaat, organiseert de Stichting Hertogpost in samenwerking met de 's-Hertogenbossche Filatelistenvereniging **in het eerste weekeinde van oktober a. s. een extra drie dagen durende editie van Zoetelief**.

In de maand dat onze vereniging haar 90-jarig jubileum viert, presenteren wij voor postzegelverzamelaars uit 's-Hertogenbosch en wijde omgeving een gezellige driedaagse postzegelruilbeurs. Met op de derde middag een grote jubileum verenigingsveiling.

Deze Zoetelief vindt plaats in scc De Biechten op vrijdag 2, zaterdag 3 en zondag 4 oktober.

U kunt voor twee of drie dagen een tafel huren ad € 10,- per dag. Daartoe kunt u vanaf nu al terecht bij info@zoetelief-denbosch.nl

Alle bovenstaande activiteiten vinden plaats onder voorbehoud en conform de richtlijnen van de overheid.

CHARLES KALKHOVEN:

“IK HEB NOG WEL WAT WENSEN!”

door: René Kok

Vandaag begeef ik me naar het mooie 's-Hertogenbosch, naar de wijk de Muntel. Een prachtige leefomgeving, zo dicht bij de stad. Het weer is omgeslagen: na een prachtige periode met volop zon, is het vandaag bewolkt en valt er af en toe een druppel. We zijn er wel blij mee... de tuin snakt naar water. Ik ga op bezoek bij Charles Kalkhoven, al meer dan 26 jaar lid van onze vereniging. Sinds een jaartje is hij met pensioen. En combineer dat nou eens met de huidige Corona-tijd. Zou hij zich vervelen?

Zijn arbeidsverleden:

Charles is in Eindhoven geboren en getogen. Na zijn middelbare school ging hij in Utrecht psychologie studeren. Na het voltooien van zijn studie is hij terechtgekomen bij de Onderwijs-Begeleidings-Dienst. Hij zou daar 39 jaar met veel voldoening bij werken. In Tilburg, Waalwijk en Den Bosch. Eerst heette die organisatie het GOAC en later Giralis. Dit voor de ingewijden. In die hoedanigheid hield hij zich bezig met taal- en leesonderwijs. Hij schreef mee aan basisschoolmethodes in die discipline. Zijn pensioen bevat hem uitstekend. De vrijheid voelt heerlijk aan. Er ligt momenteel wel veel stil, maar hij verveelt zich geen moment.

Hobby's:

Spontaan, met een enthousiaste blik, noemt hij het zingen. Charles is lid van 'Het Koor' en put daar veel energie en motivatie uit. Zij treden zo'n twee tot drie keer per jaar op. Voornamelijk zingen zij klassieke muziek. Maar ook dit voorlopig even niet; ter compensatie organiseren zij wel muziek-luisteravonden.

Via video-conferences heeft het bestuur ook geregeld overleg. Charles zit in de zgn. repertoirecommissie. Hij is daardoor mede verantwoordelijk voor het samenstellen van een boeiend programma. Daarnaast is hij zeer geïnteresseerd in geschiedenis. Dan is hij bij mij aan het goede adres. Het varieert van de stamboom van de familie tot aan de lokale geschiedenis van Den Bosch, en nog specifiek de historie van de wijk de Muntel. In het kader van '100 jaar Muntel' wordt er binnenkort van alles georganiseerd. Hij levert een grote bijdrage aan een foto-expositie over markante plekken in zijn geliefde wijk. Als laatste 'hobby' noemt hij nog zijn trotse grootvaderschap van twee kleinkinderen. Een actieve man.

De Postzegels:

En zo gaat ons gesprek moeiteloos over op de postzegels. Ik zie op tafel al een zestal stockboeken en mappen klaar liggen. Charles is een brede verzamelaar. Dat begon al op zijn zevende, waarbij hij zich herinnert dat hij op zijn Eerste Communie van een tante zijn eerste postzegels cadeau kreeg. Zijn vader verzamelde in die tijd ook al postzegels, dus het werd hem allemaal met de paplepel ingegoten. Hij begon met Nederland en België met de overzeese gebiedsdelen. En deze fase duurde pakweg tot zijn veertiende levensjaar. Toen was het 'even' over. Nee, er werd niets weggedaan. Na het overlijden van zijn vader (eind jaren tachtig) pakte hij zijn hobby weer op. Er bleek ook nog een verzameling van zijn opa aanwezig. Een mooie basis voor verdere uitbouw. Gaandeweg ging hij zich toch ook specialiseren en concentreren op één land met echt alles wat er dan ook bij hoort: Italië, met veel aandacht voor voormalige gebiedsdelen in het Noorden en natuurlijk ook de koloniën. En zo kom ik er ook weer achter wat voor geweldige koloniale geschiedenis Italië heeft gehad vanaf de Eerste en de Tweede Wereldoorlog. Mussolini wilde zich graag meten met de grote Romeinse keizers uit de Oudheid en dat zie je allemaal terug in de postzegels van Italië. Een verheerlijking van de grootheid van de Italiaanse Geschiedenis.

Charles is ook lid van 'Filitalia', de gespecialiseerde vereniging voor liefhebbers van de Italiaanse postzegel-geschiedenis. Overigens, naast Italië, verzamelt hij ook Frankrijk, Turkije, voormalig Joegoslavië, Brits-Indië, Ceylon, de Maleisische Staatjes en Portugal.

Met Nederland is hij na 2015 gestopt, evenals met België. Italië en de daarbij behorende gebieden leveren hem nog zoveel uitdagingen!

Het hoogtepunt:

Aan het eind van mijn bezoek krijg ik letterlijk een inkijkje in de verzameling van Charles. En ik ben eigenlijk nog steeds overdonderd door zijn verzameling; en dan heb ik nog maar een heel klein gedeelte gezien. Dan bedoel ik hier zijn collectie van de Italiaanse koloniën in met name Oost-Afrika. Daarbij moeten we denken aan Somalië, Eritrea en Ethiopië. De liefde voor zijn verzameling spat er van af. En dan komt er ineens een mooie opmerking tussendoor: 'Ik heb nog wel wat wensen!' Maar dat betreft vaak de duurdere exemplaren.

Vervolgens (en daar heeft hij bij onze vereniging recent nog een lezing over gegeven) kijk ik mijn ogen uit bij zijn verzameling over Fiume. Een ingewikkeld historisch verhaal rondom de Eerste Wereldoorlog met steeds wisselende grootmachten vanwege de strategische ligging en het economische belang. En alles weerspiegelt in zijn verzameling.

Er komen in deze dagen voor Charles ook nieuwe uitdagingen aan, maar altijd weer in relatie tot het moederland Italië. Zo is er het boeiende verhaal van Lombardije en Venetië, en de Oostenrijkse bemoeienis met dit gebied vanuit Wenen op het einde van de negentiende eeuw. Ook het Zuiden van Tirol heeft momenteel zijn belangstelling. En dan met name gericht op Italiaanse afstempelingen. Ook krijg ik een aantal unieke poststukken te zien, die betrekking hebben op bovenstaande Geschiedenis.

Ten slotte:

U zult wel begrijpen, dat onze ontmoeting enorm is uitgelopen. En vanmiddag vertrekt Charles met zijn vrouw voor een aantal daagjes vakantie. Ik heb genoten. Wat er in de toekomst met zijn verzameling gaat gebeuren, blijft in het ongewisse. De kinderen tonen momenteel nog niet echt belangstelling. Zouden de kleinkinderen geïnteresseerd zijn? Hij maakt zich daar niet zo druk om. Hij geniet van het nu: van zijn heerlijke hobby. Ik ga afscheid nemen van deze actieve en gepassioneerde verzamelaar. Ik heb genoten van deze ontmoeting en kennismaking. Vanaf vandaag kijk ik anders naar mijn eigen postzegels uit deze landen. Wellicht zit er nog een tussen die hij niet heeft. Het weer blijft een beetje somber, maar van binnen schijnt de zon. Terug naar Rosmalen.

-o-o-o-

ZEGELTJES-KOLIEK

door Huber van Werkhoven

Nadat er soms jaren voorbij gingen zonder dat er één nieuwe postzegel verscheen, kwam de PTT in 1923 en 1924 met een voor die tijd ongekend aantal nieuwe uitgiften. In 1923 waren er maar liefst vijf emissies: de serie van vier lage waarden met zgn. “diverse voorstellingen”, een opruimingsuitgifte met opdrukken op Vürtheim- en Bontkraagzegels, de serie van elf(!) jubileumzegels “Wilhelmina 25 jaar Koningin”, een opruimingsuitgifte met opdrukken op twee niet tot uitgifte gekomen dienstzegels, en ten slotte de Tooropzegels.

In 1924 was het weer raak: de drie zegels t. g. v. de Internationale Postzegel-tentoonstelling in Den Haag, twee zegels bij de herdenking van 100 jaar Ned. Reddingmaatschappij, de allereerste serie kinderzegels, de eerste vier lage waarden “Vliegende Duif”, en het begin van de langlopende serie Veth-zegels.

Bij deze postzegelproductie speelden financiële overwegingen een belangrijke rol. De jaren tussen het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog in 1914 en 1925 – toen ging het weer iets beter – vormden voor de post een periode van malaise. In 1920 leed de post een verlies van bijna 20 miljoen gulden op een totaal aan inkomsten van 38 miljoen. Door beperking van de dienstverlening (minder buslichtingen, bestellingen en openstellingsuren van de kantoren) en bezuinigingen op de personeelsuitgaven trachtte men het financiële resultaat te verbeteren. In 1919, 1920 en 1921 verhoogde de post de tarieven en kwam het tarief voor lokale brieven en briefkaarten te vervallen. Het binnenlands en koloniaal (zeepost)tarief voor brieven werd in 1921 verhoogd van 7½ tot 10 cent. Het alledaagse brieftarief in combinatie met de noodzaak te bezuinigen, ziedaar de verklaring voor al die postzegels van 10 cent en het opgebruiken van diverse zegels door middel van opdrukken.

Na 1924 werd het wel weer iets rustiger, zij het dat voortaan elk jaar in ieder geval een of twee series met weldadigheidszegels uitkwamen.

Over de explosie van nieuwe uitgiften ontstond aanvankelijk nogal consternatie. Verzamelaars van postzegels voelden zich aangesproken en behandeld als potentiële melkkoetjes. De in die tijd bekende dichter-zanger en volkspoëet Koos Speenhoff “had iets” met postzegels. Hij dichtte o. a. het “Levenslied van een postzegel”. En in 1924 dreef hij de spot met wat hij noemde de “Zegel-Chaos”. Speenhoff rijmde:

Zegel-Chaos

*Grote grut, waar moet het eindigen?
Zegel-chaos komt er van.
Zo, dat geen der fijne speurders,
Er ten slotte wijs uit kan.
't Is niet langer bij te houden.
Achtteen zegels van 10 cent!
Is er wel één land op aarde,
Waar men deze rijkdom kent?
En maar steeds drukt men weer nieuwe,
Nu weer voor weldadigheid.
Zelfs in ons gezegend landje.
Raken we de tel soms kwijt.
Goed gezien zijn dus de plannen,
Amsterdam gaat kranig voor.
Een verzamelaars-burootje,
Komt er in het postkantoor.
Zoeken net als bij de visvrouw.
Naar het zegel dat ons lijkt ...
Zoeken uit de prachtcollectie
Die er in de winkel prijkt.
Holland mocht er waarlijk wezen
In zijn ... gulden ... zit muziek.
Maar voor de filatelisten,
Heerst er zegeltjes-koliek.*

*Koos Speenhoff.
Tekening door Willem van Schaik*

Inderdaad waren er in 1924 maar liefst achttien frankeergeldige zegels van 10 cent. Eigenlijk zeventien. Dat getal paste echter niet zo goed in de maat van het rijm. Maar als je ook een portzegel van 10 cent meetelt kom je toch uit op achttien zegels. Die zien er uit als volgt:

bontkraag

wijde arcering

ongetand

jubileum 1913

opruiming 10 op 3 ct

10 op 5 ct

10 op 12½ ct

10 op 17½ ct

10 op 22½ ct

jubileum 1923

opruiming

Toorop

reddingwezen

tentoonstelling

kind

Veth

ex-luchtpost

port

De tijden veranderen. Ter vergelijking: in 2019, d. w. z. binnen één jaar, bracht PostNL 23 verschillende officiële uitgiften op de markt; 20 velletjes met 148 postzegels en 5 losse zegels. Dat noem je geen koliek meer, dat is een tsunami!

-o-o-o-

NIEUWE EMISSIES

15 juni:

Beleef de natuur: kustvogels: velletje met tien verschillende postzegels van € 0,91

Typisch Nederlands: bitterballen: velletje met zes identieke postzegels van € 0,91

-0-0-0-

NIETS NIEUWS ONDER DE ZON

Zes Nederlandse paters capucijnen worden op reis naar hun missiebestemming geconfronteerd met de bestrijding van de Spaanse Griep. Afbeelding afkomstig uit de 'Borneo-Almanak' van 1920.

MILITAIRE(N OP HUN) POST (10)

door Han de Bruin

Voor de laatste aflevering in deze reeks gaan we meer dan een eeuw terug in de tijd: Het is een briefkaart, die op 23 augustus 1888 vanuit Breda naar Wenen verstuurd is. Deze briefkaart is, zoals te zien is op het poststempel 'WIEN CENTRAL-ANGABE', daar drie dagen later op 26 augustus 1888 aangekomen.

De firma aan wie de briefkaart geadresseerd is, *Actiengesellschaft Dynamit Nobel*, bestaat nog steeds: Dit was inderdaad een onderneming van de Zweedse chemicus en industrieel Alfred (Bernard) Nobel (1833-1896).

Zijn bedrijf produceerde en leverde het vloeibare explosief nitroglycerine. Maar deze springstof was berucht om zijn instabiliteit en ontplofte daardoor op ongewenste momenten. Dat veroorzaakte dan enorme verwoestingen. Zo lekte op 16 april 1866 bij een vestiging van Wells, Fargo & Co. in San Francisco wat olie uit een daar opgeslagen houten transportkrat. De werknemers gingen met gereedschap het krat openen om te zien wat er mis was. Helaas stond er niet op het krat vermeld wat er in zat. Achteraf bleek dat nitroglycerine (*Nobels blasting oil*) te zijn geweest. De nitroglycerine ontplofte, met als resultaat: meer dan 15 doden en vele gewonden, het Wells, Fargo & Co gebouw van de aardbodem verdwenen en een heel huizenblok zwaar beschadigd (Mogelijk is

dat ongeval de inspiratiebron geweest voor het *Lucky Luke* stripalbum *Nitroglycerine*.)

Ook in Nederland heeft zo'n zwaar ongeluk met het vloeibare nitroglycerine plaatsgevonden. Op 20 oktober 1944 werd in IJzendijke een tot genietank omgebouwde Churchilltank (AVRE) van de Britse 79e Pantserdivisie gekoppeld aan een Conger Device (dat was één van de zogenaamde Hobarts Funnies). Hiermee kon een mijneveld geruimd worden. Vanaf de Conger Device werd een lege slang over een mijneveld heen geschoten. Die slang werd vervolgens volgepompt met nitroglycerine. Daarna werd de slang met de zich daarin bevindende nitroglycerine tot ontploffing gebracht. Door de enorme kracht van deze ontploffing, ontploften gelijktijdig ook alle andere zich in de grond bevindende mijnen, zodat er een mijnevrije doorgang ontstond.

*Churchilltank (AVRE) met aangekoppeld Conger Device. De loop van waaruit de slang werd afgeschoten, is goed te zien.*¹

Op die dag in oktober 1944 ging het ergens goed mis. Meer dan een ton nitroglycerine ontplofte. Daardoor kwamen 47 Engelse en Canadese soldaten om en vielen er 37 gewonden. In 1997, 53 jaar later, is er een gedenkteken voor de slachtoffers van deze ramp opgericht aan de Isabellaweg te IJzendijke.

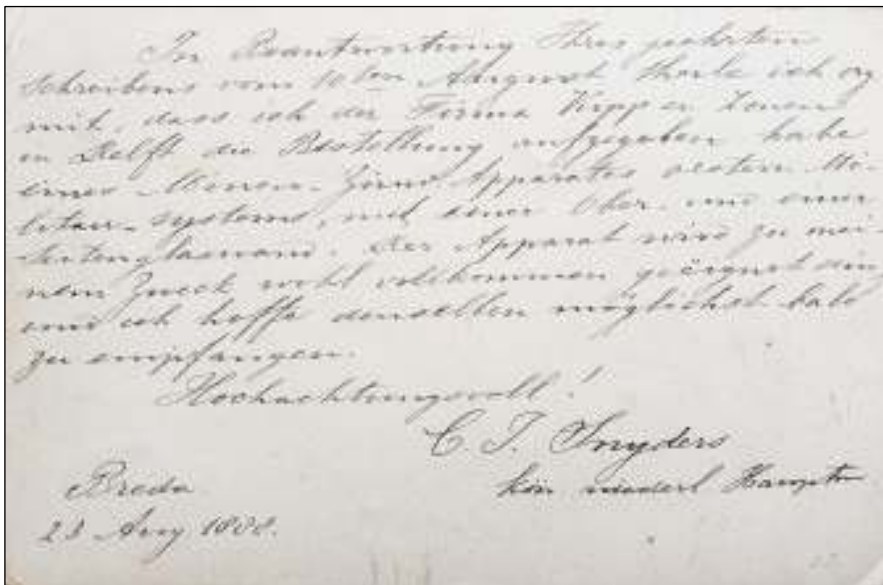
Nitro, is inmiddels een ingeburgerde begrip om een explosief karakter van iets aan te geven. Denk maar aan de sportschoen 'Air Jordan Nitro', of, wat dichterbij huis - in Brabant - de tweede Maaskantje-film uit 2011, die uitkwam onder de oer-Brabantse titel *New Kids Nitro*.

---

¹ <https://tanks-encyclopedia.com/ww2-gb-churchill-avre/>

De verdienste van Nobel destijds, was dat hij in 1867 een veilige methode uitvond om nitroglycerine tot ontploffing te brengen. Door de vloeibare nitroglycerine te mengen met diatomeeënaarde kreeg het vaste vorm en bleef deze springstof in vaste vorm stabiel tot ongeveer 35°C. Nobel noemde deze stabiele springstof 'dynamiet'. Deze veilige(r) springstof vond grote aftrek bij mijnbouwbedrijven en wapenfabrikanten. Nobel is er schatrijk mee geworden. Omdat hij later niet als handelaar in de dood herinnerd wilde worden, heeft hij de Nobelprijzen ingesteld. Van zijn fabriek in Wenen zelf, zijn nu nog slechts wat ruïnes over.²

De afgebeelde briefkaart is door de Nederlandse kapitein C.J. Sniijders verzonden. Hierin informeert hij de AG Dynamite Nobel hij dat de firma (P.J.) Kipp en Zonen uit Leiden opdracht heeft gegeven een opengewerkte versie van een ontsteektoestel (detonator³) te maken, voorzien van een glazen bovenkant en een glazen zijkant. Deze kapitein C.J. Sniijders was Cornelis Jacobus Sniijders (1852-1939). Die doceerde tussen 1887 en 1894, toen hij de briefkaart schreef, genie-wetenschappen aan de KMA. Dan was het natuurlijk maar wát handig om bij de opleiding de werking van een detonator te kunnen demonstreren aan de hand van een opengewerkt exemplaar.

² <https://www.youtube.com/watch?v=GaDCcAXEQdM> URBEX Lost Place: Dynamit Nobel's Pulverfabrik Nähe Wien.

³ https://magazines.defensie.nl/defensiekrant/2019/21/02_75jaareod_21

Snijders carrière ontwikkelde zich daarna ook explosief: in 1888 was hij nog kapitein, maar 26 jaar later, op 31 juli 1914, werd hij net voor het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog, benoemd tot opperbevelhebber van de Nederlandse Land- en Zeemacht.

Generaal C.J. Snijders

Generaal Snijders leidde als opperbevelhebber het Nederlandse leger bekwaam door de mobilisatietijd heen. Hij wist met succes de neutraliteit te bewaken. Hij zag echter wel in dat het Nederlandse leger niet in staat zou zijn om, in geval de neutraliteitspolitiek niet te handhaven zou zijn, zelfstandig verweer te kunnen bieden. Zijn herhaalde vraagstelling aan de ministerraad was of deze van plan was de neutraliteit tegenover beide partijen op gelijke voet en tot het uiterste te handhaven, dan wel, of oorlog met één der beide partijen reeds bij voorbaat moest worden uitgesloten (kortom: voor welke partij moest er dan gekozen worden). Dat werd hem door het kabinet, dat heilig in de neutraliteitspolitiek geloofde, niet in dank afgenomen. Zeker niet toen hij in april 1918 aan de Minister van Oorlog te kennen gaf een oorlog tegen Duitsland bij voorbaat doelloos (lees: kansloos) te vinden. Dat was een politiek uiterst explosief standpunt.

Alleen door toedoen van minister-president Cort van der Linden en koningin Wilhelmina, die niet akkoord gingen met zijn ontslag, werd zijn ontslag als opperbevelhebber – tijdelijk - voorkomen.

Een half jaar later werden de ongeregelheden in de legerplaats bij de Harskamp op 25 oktober 1918, aangegrepen om Sniijders als opperbevelhebber af te zetten. De ministerraad besloot namelijk een commissie te benoemen die zou moeten rapporteren over de rellen op de Harskamp, de algemene toestand in het leger en over eventueel noodzakelijke hervormingen. Sniijders was het daar niet mee eens, omdat hij zelf al een onderzoek had gelast. Hij botste hierover hard met het kabinet.

Op 6 november, daags nadat P.J. Troelstra in de Tweede Kamer het ontslag van Sniijders had geëist⁴, deelde minister van Oorlog, jhr. G.A.A. Alting von Geusau (1918-1920), aan Sniijders mee dat hij het leger wenste te reorganiseren en Sniijders niet de aangewezen persoon was om die reorganisatie voor zijn rekening te nemen. De generaal bood daarop zijn ontslag aan, hetgeen hem op 9 november 1918 op de meest eervolle wijze werd verleend⁵.

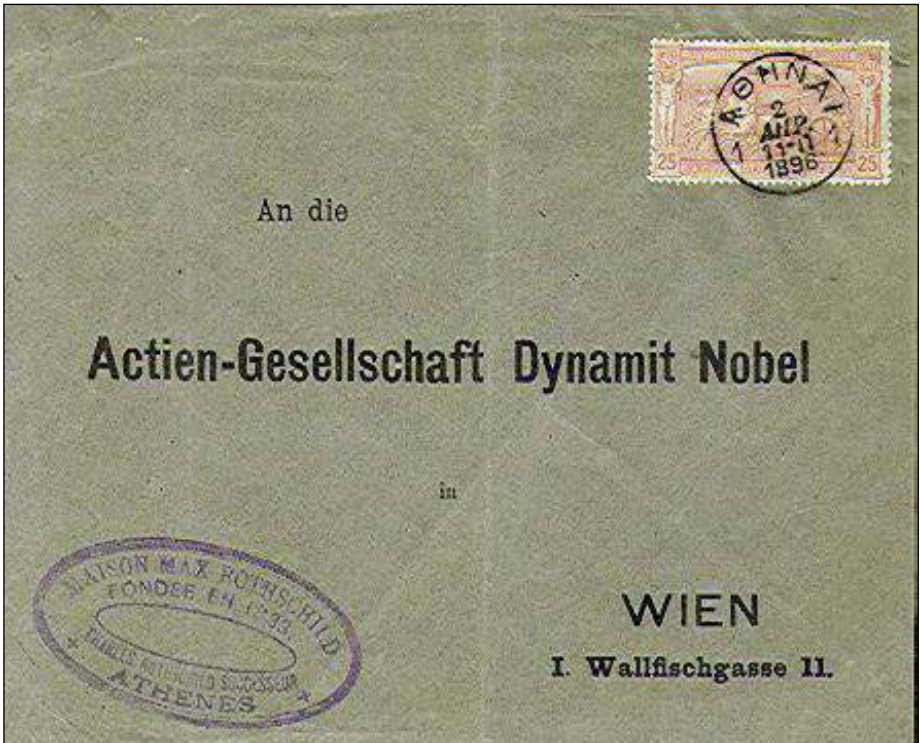

Het gedenkteken voor C.J. Sniijders bij (hangar 8 van) het Nationaal Militair Museum in Soest

⁴ Zie ook mijn artikel over Pieter Jelles Troelstra in de Hertogpost van september 2017

⁵ <http://resources.huuygens.knaw.nl/bwn1880-2000/lemmata/bwn3/sniijders>

Posthistorie is een kwestie van invalshoek. De onderstaande enveloppe, die in 1896 aan dezelfde Actien-Gesellschaft Dynamit Nobel te Wenen gezonden is, is daar een mooi voorbeeld van. Die enveloppe is namelijk bekend geworden als ‘The Dynamite Cover’⁶.

Waarom dan, en voor wie was die enveloppe dan zo interessant? Voor themaverzamelaars van de Olympische Spelen! Het is namelijk een van de vroegste Olympische poststukken!

De enveloppe werd op namelijk 2 april 1896 vanuit Athene naar Wenen verzonden. Dat was op de 9^e dag van de eerste in Athene gehouden moderne Olympische Spelen (gestart onder het bekende motto van de fransman Pierre de Coubertin: *‘Dze important dzing is not winnink, but dzeeking part.’*)

Zo blijkt maar weer dat zelfs achter ogenschijnlijk dezelfde soort poststukken mooie verschillende verhalen kunnen schuilgaan.

-o-o-o-

---

⁶ <https://www.sportstamps.org/PDFdocuments/v47no1/podolsky.2008-09.pdf>

INTERNATIONAAL POSTVERKEER IN CORONATIJD

Zoals in alle sectoren van de maatschappij heeft het virus waarvan ik de naam nog maar nauwelijks uit mijn mond kan krijgen, ook zijn uitwerking op het postverkeer. Binnen Nederland lijkt dit wel mee te vallen (compliment aan de mensen van PostNL!) Maar de effecten op het internationale verkeer zijn zeer groot. Wanneer je bijvoorbeeld via Ebay koopt in het buitenland, zul je merken dat een brief uit Singapore er vijf weken over doet om Nederland te bereiken. En op post uit Hongkong en China kun je wachten tot je een ons weegt.

United States Postal Services (USPS) heeft vanwege de pandemie verregaande maatregelen genomen, nadat talrijke postbedrijven over de gehele aarde hadden laten weten, dat het niet was toegestaan dat post hun land zou binnenkomen of verlaten. Begin april heeft USPS de postdiensten naar ongeveer 75 landen opgeschort, waaronder belangrijke marktlanden als Zuid-Afrika, India en Saoedi Arabië.

Omdat er sowieso nauwelijks nog luchtverkeer plaatsvond, heeft USPS een bijzondere maatregel genomen om tenminste nog postverkeer in stand te houden tussen de Verenigde Staten en Europa.

In 2007 heeft USPS het briefvervoer naar Europa per schip beëindigd, omdat dit te kostbaar werd geacht in vergelijking met de trouwens veel snellere luchtpost. Maar op 20 april j. l. is toch weer een schip met post vertrokken, en wel vanaf het USPS JFK International Service Center in New York. Met bestemming de haven van Rotterdam, en met aan boord vijf containers post die samen bijna 33.000 kg weegt. De post is bestemd voor tien Europese landen: Oostenrijk, Tsjechië, Denemarken, Finland, Hongarije, Polen, Spanje, Zweden, Zwitserland en Nederland. Geschat werd dat inclusief uitladen en verdere verwerking het een periode van drie weken zou vergen voordat de post uit New York zijn uiteindelijke bestemming zou bereiken.

Een en ander was reden eens uit te proberen hoe dit in de praktijk zou werken. Hans Kremer, de in Californië woonachtige vaste medewerker van Hertogpost, en de redacteur van het blad spraken af elkaar op dezelfde dag een brief te sturen. Op 20 mei deden we allebei een brief in de brievenbus. Op dezelfde datum tien dagen later, 30 mei, ploften ze bij elkaar op de mat. Dat viel dus warempel mee. Het vervoer moet logischerwijs toch via de lucht hebben plaatsgevonden, wellicht met vrachtvliegtuigen.

Het schijnt dat gewone briefpost geen problemen ondervindt, maar dat aangetekende, express en first class wel wordt opgehouden in het postkantoor bij JFK en voorlopig per schip de oceaan wordt overgevoerd.

Wie een poststuk kan laten zien dat onlangs kennelijk wel per schip is vervoerd, wordt bij deze uitgenodigd dit aan de redactie te laten zien. H. v. W.

Post tussen Danville en Rosmalen. Vertrek 20 mei, aankomst 30 mei 2020.

-O-O-O-

Pzh West Brabant

*Prins Bernhardstraat 13
4793 CT Fijnaart*

*Tel.nr. 0168-462641
E-mail: pzhwestbrabant@home.nl*

RUIME SORTERING POSTZEGELS VAN VEEL EUROPESE LANDEN
(o. a. gespecialiseerd in Nederland, Duitsland, Zwitserland en Frankrijk)
OOK EEN UITGEBREIDE STOCK VAN O. A. AUSTRALIË

Op de donderdagse verenigingsavonden ben ik altijd aanwezig.
Indien u geïnteresseerd bent in een bepaald gebied kunt u mij dit laten weten. Ik breng dan het gevraagde voor u mee.
Ook altijd een ruime keuze in 5-centsboeken. Tevens behandeling van mancolijsten.

DE FATALE VLUCHT VAN PAUL REDFERN IN 1927

door Hans Kremer

De brief in afb. 1 is in 1936 verzonden van Albina, Suriname naar Balboa Heights aan de Stille Oceaan-zijde van het Panamakanaal, correct gefrankeerd met 15 cent aan port.

Afb. 1: Albina, Suriname 29 april 1936, naar Balboa Heights aan het Panamakanaal.

De gedrukte tekst links op de envelop 'Waid Post American Legion **Paul Redfern** Rescue Expedition - Dutch Guiana Jan. 1936' trok mijn aandacht.

Wie was deze Paul Redfern? (afb. 2)

Charles Lindbergh, die 21 dagen jonger was dan Paul Redfern, maakte de eerste solo non-stopvlucht over de Atlantische Oceaan in mei 1927 en won een prijs van \$ 25.000. Drie maanden later won A.C. Goebel de \$ 25.000 Dole Race van Oakland naar Honolulu. Omdat hij niet achter wilde blijven, overtuigde Paul Redfern de Board of Trade van de gemeente Brunswick (staat Georgia) om ook een prijs van \$ 25.000 uit te loven voor een recordvlucht van Brunswick naar Rio de Janeiro (afstand 7400 km, 1500 km

Afb. 2 Paul Redfern

meer dan Lindberghs non-stopvlucht van New York naar Parijs). Hij zei dat het een goede reclame zou zijn voor de havenstad Brunswick.

Afb. 3: De 'Port of Brunswick' Stinson Detroiter SM-I.

TIME Magazine van 2 maart 1936:

'PAUL REDFERN

Op 25 augustus 1927 vertrok een slanke jongeman met de naam van Paul Redfern uit Brunswick, Ga., om naar Brazilië te vliegen. Ongeveer 27 uur later vliegt het eenmotorige vliegtuig (Afb. 3) van Pilot Redfern over het Noorse vrachtschip Christian Krohg ongeveer 300 km. ten noorden van La Guaira, Venezuela. Na zich geherorienteerd te hebben snelde hij zich voort op weg naar Zuid-Amerika (afb. 4). Later werd hij nog waargenomen boven de Orinoco-delta. Toen verdween hij.

Afb. 4: Geplande route van de Brunswick.

Omdat het gebied waar de jonge vlieger naartoe was gegaan zo uitgestrekt, onbekend en ondoordringbaar was, werd zoeken vanaf het begin als grotendeels nutteloos beschouwd. Niettemin werden enkele pogingen gedaan en alle toekomstige wetenschappelijke expedities door de Guianas of Venezuela werden gevraagd om een oogje in het zeil te houden. Na vijf jaar stilte geloofden zelfs de vrouw en vader van Paul Redfern dat hij dood was. Ze hadden de hoop opgegeven dat ooit enig spoor van hem of zijn vliegtuig zou worden gevonden.

Door de jaren heen zijn er minstens 13 expedities geweest die gezocht hebben naar Paul Redfern.'

Ook in de Nederlandse pers leefde het verhaal. Zo stond er in Het Vaderland van 24 februari 1936:

**MEN BLIJFT ZOEKEN
NAAR REDFERN**

**Een nieuwe expeditie
vertrokken**

Afb. 5: Het Vaderland van 24 februari 1936.

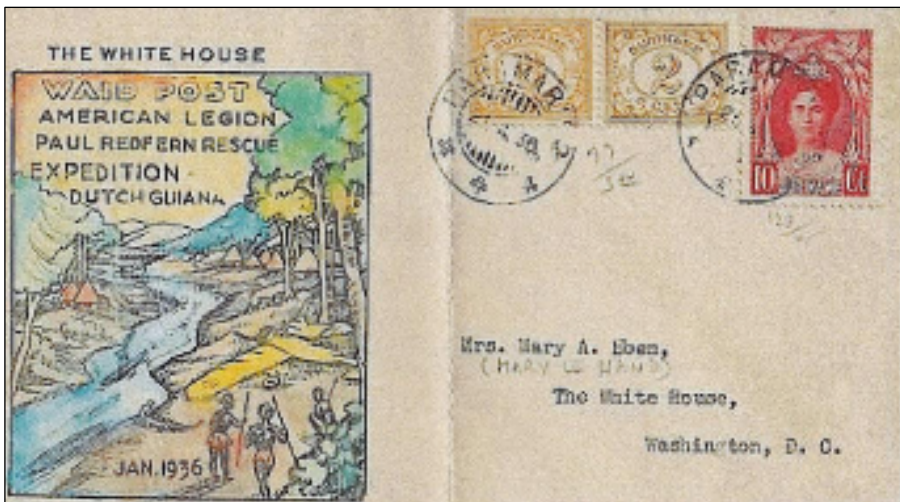
'Een derde expeditie is op zoek naar Redfern gegaan, den Amerikaanschen vlieger, die acht jaar geleden verdwenen is in het oerwoud van Suriname. De Nederlandsche grensexpeditie heeft tevergeefs gezocht. En ook Roch, de man, die het eerste aankwam met het bericht dat Redfern onder de Indianen zou leven, is onverrichterzake teruggekeerd.

Een nieuwe expeditie, bestaande uit James Ryan en W. L. Farrell, gaat het nu opnieuw probeeren. Ryan is stafcorrespondent van de Columbia Broadcasting Company en van de Hearst. De heer Farrell, "Post-Commander" van het "American Legion" in de Canal Zone.

Het bedoelde Legion, alsmede de genoemde persbureaux, financieren den tocht, terwijl extra-inkomsten worden verkregen uit enveloppen, die in verband met dezen tocht aan philatelisten worden verkocht.

Deze omslagen zijn van een specialen opdruk voorzien en zullen van hieruit worden verzonden aan de diverse eigenaars, die daartoe van te voren 50 Amerikaansche centen hebben betaald. Indien Redfern gevonden wordt, zal hij op elk van deze enveloppen zijn handteekening hebben te zetten (indien hij nog schrijven kan) en de verzamelaars hebben dan weder wat moois voor hun collectie.

Ongeveer 5000 van deze omslagen werden verkocht, waaronder een aantal aan den President der U.S.A, Franklin D. Roosevelt.' (afb. 6) .

Afb. 6 Brief verstuurd op 21 april 1936 van Paramaribo naar het Witte Huis in Washington, D.C.

De brief in afb. 6 is geadresseerd aan Mrs. Mary A. Eben, met daaronder met de hand geschreven 'Mary Le Hand'. Marguerite Alice 'Missy' LeHand was gedurende 21 jaar de privé secretaresse van President Franklin D. Roosevelt (FDR). Ze is de enige vrouw in de Amerikaanse geschiedenis die White House Chief of Staff was. De details van de relatie tussen Le Hand en FDR zijn open voor discussie, maar algemeen wordt aangenomen dat er een romantisch element was.

Mary Eben was rond 1940 de secretaresse van Eleanor Roosevelt, de vrouw van President Roosevelt. Later werd zij overgeplaatst naar de groep van dames die onder Mary LeHand werkte. Ze verzorgde de persoonlijke boeken van de president en de bibliotheek van het Witte Huis, en was ook betrokken bij de behandeling van de post.

Het verhaal gaat dat Mary Eben één van de zestien personen was die de spookverschijning van President Lincoln hebben gezien in het Witte Huis. Eén van de andere vijftien was Koningin Wilhelmina die de spookverschijning zag tijdens haar bezoek aan het Witte Huis in 1942.

Wilhelmina stond oog in oog met president Lincoln

Koningin Wilhelmina was tijdens het bezoek aan Amerika in 1942 het sikket toe te zien op president Roosevelt ontinmet, niet zo, ook een van zijn voorgangers die in 1858 vermoorde president Abraham Lincoln hebben ontmoet. Aan die laatste ontmoeting zat wel een lichte Koningin Wilhelmina ingaards bij de Roosevelts in het Witte Huis in Washington.

Afb. 7: Koningin Wilhelmina en de spookverschijning van president Lincoln.

De NY Times van 17 mei 1936 kwam met slecht nieuws over de expeditie van James Ryan en Arthur Farrell:

'Arthur J. Farrell, lid van de Canal Zone American Legion-expeditie die Paul Redfern zocht in de jungle van Guyana, kwam hier vandaag terug en zei dat de expeditie geen spoor had gevonden van de vermiste Amerikaanse vlieger. Farrell bevestigde berichten dat James A. Ryan, een van zijn metgezellen op zoek naar Redfern, tijdens de expeditie was verdronken.'

De NY Times van 29 juni 1936 had nog een opmerking over de American Legion-expeditie:

'De Nederlandse consul heeft aan de lokale post van het American Legion een rekening gepresenteerd voor \$ 1100, waarvan de regering van Nederlands Guyana beweert dat deze ter betaling is aan de beschermers, bosnegers en indianen die deelnamen aan een vruchteloze zoektocht naar Paul Redfern, de vermiste Amerikaanse vlieger.'

In 1938 werd de laatste expeditie ondernomen, ditmaal onder leiding van Theodore Waldeck. Ook dit liep op niets uit (afb. 8).

HET EINDE VAN HET REDFERN-DRAMA
De Waldeck-expeditie uit Amerika welke het binnenland van Britsch-Guyana heeft doorzocht is te Georgetown teruggekeerd en heeft aan mevrouw Redfern gescind dat zij het vliegtuig gevonden hebben of liever het wrak ervan, zoodat de expeditie tot de overtuiging gekomen is, dat Redfern inderdaad is omgekomen.
* * *
De Amerikaansche vlieger Redfern houdt tien jaren lang vele vrienden bezig. Er zijn n.l. uit de rimboe geruchten gekomen, dat Redfern onder de Indianen leven zou. Verscheidene expedities zijn uitgerust, tel haden zonder resultaat. Waldeck heeft nu het einde gebracht.

Afb. 8: Het Vaderland van 19 mei 1938.

Op verzoek van zijn vrouw werd Paul Redfern officieel dood verklaard in 1938, wat voor haar de weg opende wederom te trouwen. Dit betekende het einde van het Paul Redfern-mysterie.

Refs:

https://en.wikipedia.org/wiki/Paul_Redfern

<https://gardenandgun.com/feature/the-lost-pilot/>

<https://www.mentalfloss.com/article/88007/12-people-who-have-supposedly-seen-or-felt-lincolns-ghost>

<https://www.trouw.nl/nieuws/wilhelmina-stond-oog-in-oog-met-president-lincoln~bbd63a99/>

TYPE VETH: ENKEL- EN MEERVOUDIGE FRANKERINGEN
 afl. 32: enkel- en meervoudige frankeringen met de 5 gulden donkergrijs
 door Adam van der Linden

Groningen, 23 juni 1932. Postbuskaartje voor het derde kwartaal 1932. Tarief: 5 gulden per kwartaal voor de groep '8 grootste postkantoren'.

Amsterdam CS, 1 februari 1935. LP-brief van 30 gr. met bestemming Buenos Aires, Argentinie. Tarief: brief van 21-40 gr. 20 ct. Luchtrecht 80 ct. per 5 gr. D. w. z. 30 gr. is zesmaal 80 ct. = 4,80 gulden. Totaal 5 gulden. Behalve deze brief is nog een tweede exemplaar bekend met een gelijke frankering, en wel naar Brazilië.

Rotterdam, 8 december 1927. Postbuskaartje voor het derde en vierde kwartaal 1928. Tarief: 5,00 gulden per kwartaal voor de groep '8 grootste kantoren'.

Amsterdam, 10 december 1934. Postbuskaartje voor het afhalen van aangekende stukken gedurende het jaar 1935. Tarief: 10 gulden per jaar voor alle postkantoren en hulpkantoren van Nederland.

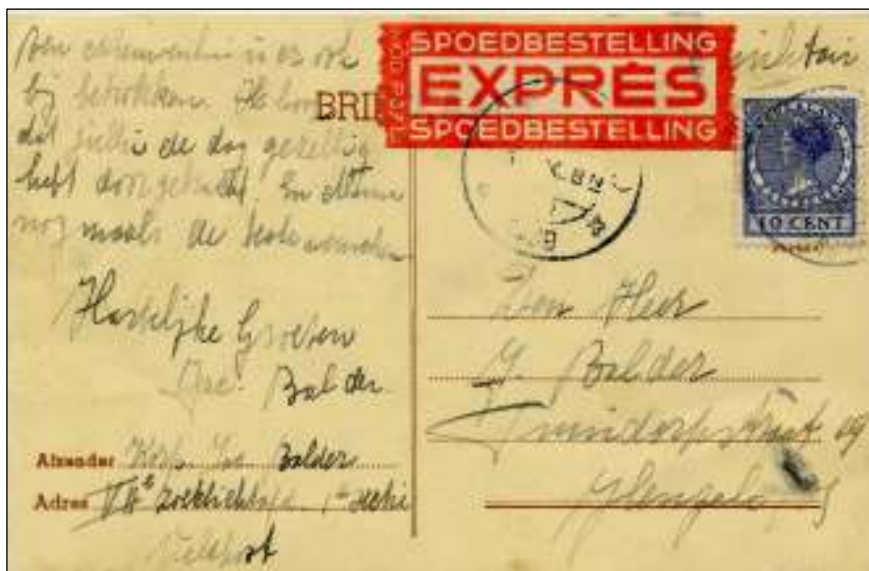
Rotterdam, 7 december 1926. Postbuskaartje voor het gehele jaar 1927. Tarief: vanaf 1.11.1919 5,00 gulden per kwartaal, het gehele jaar 20,00 gulden, voor de groep 'acht grootste postkantoren'.

Rotterdam, 17 december 1938. Postbuskaartje voor het jaar 1939. Tarief voor de acht grootste kantoren vanaf 1.1.1933 3,75 gulden per kwartaal. Voor het gehele jaar viermaal 3,75 = 15,00 gulden.

POSTSTUK VAN DE MAAND

Mobilisatieperiode 1939-1940

Loosduinen, 18 oktober 1939. Per expres verstuurde briefkaart met bestemming Hengelo. De briefkaart had portvrijdom voor een militair in actieve dienst, maar het expresrecht van 10 cent moest wel worden betaald.

Korporaal Jac. Balder van de VIIe zoeklichtafd. verstuurde de kaart per expres vanwege een verlate felicitatie met 'moeders verjaardag'. Hij schrijft:

Ik heb er niet over gedacht. Want er zijn hier rare dingen gebeurd. Zondagavond was er alarm voor een vliegtuig en toen heeft zoeklicht Kijkduin niet gebrand.

Bij nader onderzoek bleek dat het gehele stelletje in de kroeg zat. Die lui komen allemaal in de strafgevangenis in Scheveningen terecht. Gisteren heb ik er 2 naar toe gebracht. Vanavond volgt de uitspraak voor de anderen.

D. v. d. L.